

-projekt-

UCHWAŁA Nr ....../....../2018

Rady Powiatu w Nidzicy

z dnia ....

w sprawie przyjęcia Programu profilaktycznego w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie w Powiecie Nidzickim na lata 2018 - 2022

Na podstawie art. 4 ust.1 pkt 3 i 4, art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2017 poz. 1868 ze zm.) oraz art. 6 ust. 3 pkt 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1390 ze zm.) Rada Powiatu w Nidzicy uchwala, co następuje:

§1

Przyjmuje się Program profilaktyczny w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie w Powiecie Nidzickim na lata 2018 - 2022, którego treść stanowi załącznik do uchwały.

§2

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu.

§3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Opracowała:

Anna Kalinowska

Przewodnicząca Rady

Elżbieta Góralska

Uzasadnienie

do uchwały Rady Powiatu w Nidzicy

w sprawie przyjęcia Programu profilaktycznego w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie w Powiecie Nidzickim na lata 2018 - 2022

Art. 6 ust. 3 pkt 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1390 ze zm.) stanowi, że do zadań własnych powiatu należy w szczególności opracowanie i realizacja programów służących działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie.

Program profilaktyczny w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie w Powiecie Nidzickim na lata 2018 - 2022 został opracowany przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nidzicy na podstawie przeprowadzonej diagnozy i pozyskanych danych dotyczących występowania problemu na terenie powiatu.

Głównym celem Programu jest promowanie i wdrożenie prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie w Powiecie Nidzickim.

Opracowała:

Anna Kalinowska

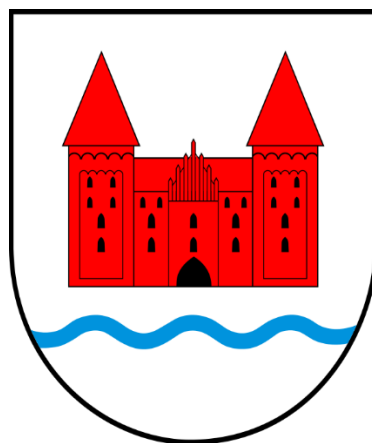
Załącznik

do uchwały Nr .../.../2018

Rady Powiatu w Nidzicy

z dnia ..... 2018 r.

**Program profilaktyczny w zakresie promowania
i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych
w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych
przemocą w rodzinie w Powiecie Nidzickim
na lata 2018-2022**

Nidzica 2018 rok

Spis treści:

1. Wstęp.....	3
2. Uzasadnienie programu.....	4
3. Prawne uwarunkowania programu.....	5
4. Adresaci programu.....	7
5. Założenia programu.....	8
5.1. Cele programu.....	8
6. Realizacja programu.....	10
6.1. Czas i miejsce realizacji programu.....	10
6.2. Realizator programu	10
6.3. Partnerzy programu.....	10
6.4. Zakładane rezultaty.....	10
7. Źródła finansowania.....	11
8. Monitoring i sprawozdawczość.....	11

1. Wstęp

Dzieci jako grupa mają własne, określone potrzeby i prawa, które powinny być respektowane, a ich realizacja wymaga określonych kroków. Definicja terminu „dziecko” jest z pewnością wieloznaczna. Kojarzy się nam z okresem życia człowieka, jakim jest dzieciństwo, okresem niedojrzałości psycho – fizycznej, społeczno – moralnej i życiowej, którą każdy człowiek osiąga w innym czasie. Granice dzieciństwa zaznacza Konwencja o Prawach Dziecka przyjęta 20 listopada 1989 r. przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych, art. 1 Konwencji brzmi: „Dziecko oznacza każdą istotę ludzką w wieku poniżej osiemnastu lat, chyba, że zgodnie z prawem, odnoszącym się do dziecka uzyska ono wcześniej pełnoletniość. Według preambuły do Konwencji – „dziecko ze względu na swoją niedojrzałość fizyczną i umysłową wymaga szczególnej opieki i troski oraz właściwej ochrony przed i po urodzeniu”.

Rodzina to podstawowa grupa społeczna, która jest środowiskiem wyjściowym dla dziecka. Wychowanie, tradycje i zwyczaje panujące w rodzinie mają duży wpływ na to, jakim dorosłym człowiekiem stanie się dziecko. Dom rodzinny powinien być postrzegany jako środowisko miłości, bezpieczeństwa, opieki i wzajemnego zrozumienia. Dziecko oczekuje od rodziców akceptacji, pomocy, poważnego traktowania i takiej atmosfery, która pozwoli rozwijać się mu bez zakłóceń i zahamowań.

Mimo, że wszystkie dzieci mają prawo do szczególnej troski i pomocy, we współczesnym świecie, niestety, nie zawsze można obserwować pozytywną atmosferę rodzinną. Wiele rodzin zmierza się z trudem otaczającej rzeczywistości (bezrobocie, ubóstwo, nałogi, choroby cywilizacyjne, bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych itd.). Nie wszystkim udaje się zwalczyć trudne sytuacje, czego konsekwencją może być wyuczona bezradność, narastające napięcie i frustracja. Brak umiejętności radzenia sobie z problemami może wzmacniać zachowania „patologiczne” u członków rodziny. Taka rodzina będzie wówczas rodziną dysfunkcyjną, która niedostatecznie wypełnia swoje funkcje, nie wywiązuje się z zadań i obowiązków względem swoich dzieci, nieumiejętnie radzi sobie w sytuacji kryzysowej oraz nieefektywnie rozwiązuje problemy życia codziennego. W rodzinie dysfunkcyjnej, często rodzic lub oboje rodziców dopuszcza się przemocy wobec dzieci. Przemoc wobec dziecka to nie tylko fizyczne karanie, to także przemoc psychiczna,

wykorzystywanie seksualne oraz nie zaspokajanie podstawowych potrzeb dziecka. Przemoc wobec dziecka to poważny problem społeczny, dlatego tak ważna jest profilaktyka. Jej główną zaletą jest to, że pozwala zapobiec przemocy, a więc uchronić dziecko przed jej doświadczaniem, głównie dzięki popularyzacji wiedzy o omawianym zjawisku, sposobach rozpoznawania przemocy i wyrobieniu umiejętności przeciwdziałania jej.

Wdrożenie na poziomie lokalnym Programu profilaktycznego w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie przyczyni się do zminimalizowania negatywnych zachowań wobec dzieci.

Program ten jest kontynuacją Programu profilaktycznego w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie w Powiecie Nidzickim na lata 2015 – 2017 przyjętego uchwałą Nr V/31/2015 Rady Powiatu w Nidzicy z dnia 27 lutego 2015 r., pozostaje w spójności z Powiatowym programem przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie i jednocześnie konkretyzuje niektóre kierunki działań Strategii rozwiązywania problemów społecznych w powiecie nidzickim, przyczyniając się do realizacji działań.

2. Uzasadnienie programu

Z Raportu Rzecznika Praw Dziecka 2017 „Przemoc w wychowaniu – czas z tym skończyć” wynika, że w sprawianiu dziecku tzw. lania, nie dostrzega nic złego niemal co trzeci badany (27%). Zdecydowaną dezaprobatę bicia dzieci wyraża z kolei tylko jedna trzecia społeczeństwa (33%). Natomiast wyższa o wiele aprobatą społeczną niż bicia dziecka dotyczy uderzania, czyli – kolokwialnie mówiąc – klapsów stosowanych wobec dzieci. W ubiegłorocznym pomiarze dane pokazują, iż nadal połowa Polaków uważa (52%), że są sytuacje kiedy dziecko należy ukarać klapsem. Wśród innych zachowań przemocy wobec dziecka należy wymienić: krzyczenie na dziecko (35%), użycie negatywnych porównań, epitetów (15%).

Przemoc wobec dzieci przez rodziców w wychowaniu oraz ogólniej mówiąc przemoc wobec dzieci jest zjawiskiem niezwykle trudnym pod względem trafności oszacowania zakresu jego występowania. W Polsce przykładem statystyk są liczby małoletnich odnotowywanych w

procedurze Niebieska Karta jako ofiary przemocy, czy statystyki wymiaru sprawiedliwości pokazujące liczby postępowań sądowych lub wyroków.

Z przeprowadzonej diagnozy na terenie powiatu nidzickiego i pozyskanych informacji wynika, że zjawisko występowania przemocy w rodzinie nadal utrzymuje się na wysokim poziomie. Z danych pozyskanych z Sądu Rejonowego w Nidzicy wynika, że pod nadzorem kuratora sądowego w postępowaniu opiekuńczym pozostaje 115 rodzin w tym małoletnich dzieci 253.

Ośrodki Pomocy Społecznej z terenu powiatu nidzickiego podały, że rodzin nie wypełniających właściwie funkcji opiekuńczo-wychowawczych jest: - 2015 r. – 154 (w tym 293 dzieci), - 2016 r. – 168 rodzin (w tym 381 dzieci). Wszystkie te rodziny objęte są opieką pracownika socjalnego i w 2015 r. 58 rodzin zostało dodatkowo objęte pomocą asystenta rodziny natomiast w 2016 r. 51 rodzin.

Natomiast z informacji pozyskanych z Komendy Powiatowej Policji w Nidzicy wynika, że: w 2015 roku przeprowadzono 342 interwencje domowe i założono 98 Niebieskich Kart, a w 2016 roku było 474 interwencji i założono 100 Niebieskich Kart. KPP w Nidzicy podała też liczbę osób, że stosują przemoc w rodzinie: - 2015 r. – 114 osób w tym: 1 małoletni, - 2016 r. – 127, przemocą dotkniętych zostało w 2015 r. – 172 osoby w tym: 48 małoletnich, 2016 r. – 164 osoby w tym 15 małoletnich.

Mając powyższe na uwadze został opracowany cel główny i cele szczegółowe oraz działania podejmowane na terenie Powiatu Nidzickiego, które w efekcie powinny przyczynić się do zmniejszenia skali zjawiska przemocy w rodzinie.

3. Prawne uwarunkowania programu

Konwencja o Prawach Dziecka przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych z dnia 20 listopada 1989 roku wyraża przekonanie, że rodzina jako podstawowa komórka społeczeństwa oraz naturalne środowisko rozwoju i dobra wszystkich jej członków, a w szczególności dzieci, powinna być otoczona niezbędną ochroną oraz wsparciem, aby mogła w pełnym zakresie wypełniać swoje obowiązki w społeczeństwie. Uznaje, że dziecko dla pełnego i harmonijnego rozwoju swej osobowości powinno wychowywać się w środowisku rodzinnym, w atmosferze szczęścia, miłości i zrozumienia. Jednocześnie ma na uwadze, że

dziecko ze względu na swoją niedojrzałość fizyczną oraz umysłową wymaga szczególnej opieki i troski.

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 roku stanowi, że Rzeczpospolita Polska zapewnia ochronę praw dziecka a organy władzy publicznej zobowiązane są do ochrony dziecka przed przemocą, okrucieństwem, wyzyskiem i demoralizacją oraz że dziecko pozbawione opieki rodzicielskiej ma prawo do opieki i pomocy władz publicznych.

Ustawa o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 roku wskazuje, że pomoc społeczna jest tą dziedziną polityki społecznej państwa, której celem jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężania trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie same pokonać wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości, czyniąc jednocześnie odpowiedzialnymi za organizację pomocy społecznej organy administracji rządowej i samorządowej wszystkich szczebli.

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 roku zawiera preambułę „dla dobra dzieci, które potrzebują szczególnej ochrony i pomocy ze strony dorosłych, środowiska rodzinnego, atmosfery szczęścia, miłości i zrozumienia, w trosce o ich harmonijny rozwój i przyszłą samodzielność życiową dla zapewnienia ochrony przysługujących im praw i wolności, dla dobra rodziny, która jest podstawową komórką społeczeństwa oraz naturalnym środowiskiem rozwoju i dobra wszystkich jej członków, a szczególnie dzieci, w przekonaniu, że skuteczna pomoc dla rodziny przeżywającej trudności w opiekowaniu się i wychowaniu dzieci oraz skuteczna ochrona dzieci i pomoc dla nich może być osiągnięta przez współpracę wszystkich osób, instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodzicami” oraz wskazuje obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych oraz organizacji pieczy zastępczej spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego a także organach administracji rządowej.

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz ustawa z dnia 10 czerwca 2010 roku o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw nakłada na samorząd powiatowy m.in. obowiązek opracowania i realizacji programów służących działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielanie specjalistycznej pomocy, w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie.

Odpowiedzialność w zakresie organizacji pomocy dzieciom, młodzieży i rodzinom, a przede wszystkim ofiarom przemocy domowej w Powiecie Nidzickim spoczywa na Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, które realizując zadania z zakresu pomocy społecznej między innymi oferuje pomoc ofiarom przemocy w zróżnicowanym zakresie, począwszy od pomocy doradczej i informacyjnej, po pomoc socjalną, prawną i psychologiczną. Swoją pomocą obejmuje również sprawców przemocy domowej realizując co roku program korekcyjno – edukacyjny dla sprawców przemocy domowej.

Dotychczasowe kierunki działań na podstawie Powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie w powiecie nidzickim na lata 2018 - 2022 dotyczą przede wszystkim udzielania pomocy i wsparcia ofiarom przemocy w rodzinie. Wynika potrzeba skonstruowania i wdrożenia w życie programu profilaktycznego, który będzie mieć na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie.

4. Adresaci programu

Wychowywanie dzieci we współczesnym świecie jest bardzo trudnym zadaniem, do którego tak naprawdę nikt nie przygotowuje młodych ludzi mających pełnić bardzo odpowiedzialną funkcję – funkcję rodziców. Źródłem wiedzy na temat wychowywania dziecka są zazwyczaj własne doświadczenia wyniesione z domu rodzinnego, które nie zawsze są najlepszy i adekwatnym przykładem.

Przeważająca część rodziców chce jak najlepiej dla swoich dzieci, ale nie wie jak to osiągnąć, nie umie poradzić sobie z różnymi problemami osobistymi i trudnościami wychowawczymi, a w efekcie za niepowodzenia rodziców cierpią dzieci. Należy jednak pamiętać, że wszystkie dzieci – niezależnie od tego ile mają lat – potrzebują miłości, troski, uwagi oraz poczucia bezpieczeństwa i przynależności.

Aby dzieci mogły żyć w szczęśliwych rodzinach, w atmosferze miłości i akceptacji, potrzebna jest współpraca wielu osób, grup społecznych i instytucji wspierających rodziny i dzieci, w tym także chroniących je przed negatywnymi zachowaniami rodziców i opiekunów.

Niniejszy program adresowany jest do:

- rodzin zagrożonych zjawiskiem przemocy w rodzinie,
- dzieci wychowujących się w rodzinach zagrożonych przemocą,
- dzieci będących ofiarami przemocy w rodzinie,
- przedstawicieli instytucji i służb wspierających dziecko i rodzinę.

5. Założenia Programu

5.1. Cele Programu

Cel główny: Promowanie i wdrożenie prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie w powiecie nidzickim.

Cele szczegółowe:

I. Identyfikacja problemu i działania profilaktyczne.

Działania:

1. Monitorowanie środowisk zagrożonych zjawiskiem przemocy domowej.
2. Rozpowszechnianie informacji o instytucjach, placówkach i organizacjach pozarządowych działających na rzecz pomocy dziecku i rodzinie.
3. Opracowanie i upowszechnianie materiałów informacyjno – edukacyjnych nt. przemocy w rodzinie.

II. Edukacja i promocja konstruktywnych postaw w rodzinie.

Działania:

1. Promowanie prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą domową poprzez prowadzenie zajęć w szkołach i poradni psychologiczno-pedagogicznej (szkoła dla rodziców).
2. Realizacja programów profilaktycznych i szkolnych programów wychowawczych

skierowanych do rodziców dzieci i młodzieży zagrożonych zjawiskiem przemocy w rodzinie.

3. Promowanie konstruktywnych interakcji rodzinnych i procesów komunikacyjnych w rodzinie.
4. Prowadzenie poradnictwa specjalistycznego.

III. Promowanie stylu życia wolnego od przemocy.

Działania:

1. Aktywizacja dzieci dotkniętych przemocą w rodzinie poprzez uczestnictwo w proponowanych przez szkoły zajęciach pozalekcyjnych.
2. Rozwijanie zainteresowań i uzdolnień jako alternatywy zachowań destrukcyjnych.
3. Rozwój form spędzania czasu wolnego sprzyjającym wzmocnieniu więzi rodzinnych.

IV. Doskonalenie systemu monitorowania rodzin zagrożonych przemocą.

Działania:

1. Usprawnienie przepływu informacji nt. problemów występujących w rodzinie.
2. Podejmowanie działań na rzecz dzieci zagrożonych przemocą i ich rodzin i ochrona przed dalszą przemocą.
3. Zapewnienie dzieciom pozbawionym opieki rodziców biologicznych warunków do życia i rozwoju.
4. Promocja idei opieki zastępczej w środowisku lokalnym.
5. Tworzenie i wspieranie różnorodnych form opieki zastępczej instytucjonalnej i rodzinnej.
6. Tworzenie warunków do powrotu dziecka do rodziny naturalnej.

6. Realizacja programu

6.1. Czas i miejsce realizacji programu

Program działań profilaktycznych wobec dzieci zagrożonych przemocą w rodzinie realizowany będzie w latach 2018 - 2022 a swoim zasięgiem obejmuje obszar powiatu nidzickiego.

6.2. Realizator programu

Realizatorem programu jest samorząd powiatowy w Nidzicy, w imieniu którego działa Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nidzicy, który będzie koordynował działania podejmowane w ramach programu.

6.3. Partnerzy programu

- Placówki oświatowe
- Komenda Powiatowa Policji
- Sąd Rejonowy
- Kuratorzy sądowi
- Ośrodki Pomocy Społecznej
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna
- Organizacje pozarządowe.

6.4. Zakładane rezultaty

1. Zwiększenie świadomości społecznej dotyczącej zagrożeń płynących z przemocy w rodzinie.
2. Zmiana postaw społecznych wobec zjawiska przemocy w rodzinie.

3. Podniesienie poziomu świadomości wśród mieszkańców Powiatu Nidzickiego na temat zapobiegania zjawisku przemocy w rodzinie.
4. Zapewnienie należytej opieki dzieciom i rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej.
5. Poprawa funkcjonowania rodziny dysfunkcyjnej w pełnieniu swoich zadań.
6. Wzmocnienie rodziny w radzeniu sobie z problemami wychowawczymi.
7. Rozwój wiedzy i umiejętności rodziców w prawidłowym funkcjonowaniu.
8. Pomoc rodzinie w rozwiązywaniu problemów wynikających z sytuacji kryzysowej.
9. Wzrost poczucia bezpieczeństwa osób zagrożonych przemocą.

7. Źródła finansowania programu

Środki na realizację niniejszego programu mogą pochodzić z różnych źródeł: budżet państwa, środki własne samorządu powiatowego, środki własne samorządów gmin oraz środków pozyskiwanych z różnych programów (krajowych, unijnych).

8. Monitoring i sprawozdawczość

Monitoring z przebiegu realizacji programu odbywać się będzie w oparciu o pozyskiwane okresowo informacje od podmiotów zaangażowanych w jego realizację i zawarte w rocznym sprawozdaniu z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Nidzicy.

Program ten pozostaje w ścisłej spójności z Powiatowym programem przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie w powiecie nidzickim na lata 2018 - 2022 i będzie wspólnie z nim monitorowany.

Program niniejszy jest dokumentem otwartym i elastycznym i może podlegać okresowym weryfikacjom i niezbędnym modyfikacjom wynikającym z występujących potrzeb społeczności powiatu nidzickiego.

